

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " 4.50 "
za četrt leta " 1.50; " 2.25 "
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vsake v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je med.

Važni glasovi po I. kat. shodu.

"Edinost" je liberalen list, tako se zatrjuje na dobro znani strani in tako je še pred par dnevi zagotovil ljubljanski "Slovenec". Trditev ta sicer ne odgovarja resnici, ali žal, verjame jej marsikdo. "Liberalci" pa smo zgolj zato, ker smo narodni in ker dosledno pobijamo mlačnost v narodnih stvarih, bodisi da naletimo nanjo v kmetem selu ali pa v knežji palači.

"Liberalci" pa smo vendar-le in ker smo "liberalci", nam ne gre vera.

Ali čudo: mi "liberalci" imamo odločne sumišljenike v konservativnem taboru, vsaj kolikor se dostaje naših mejsebojnih homatij.

In ti glasovi iz konservativnega tabora so zelo važni, toli važni, da se mora oprti nanje tudi naš list. Čujte torej, kako pišeje "Novice":

"Za naš narod bližajo se hudi časi. Ne le od Nemcev nam preti nevarnost, temveč tudi doma imamo sovražnika, silno nevarnega sovražnika. Dan na dan slišimo propovedovati, da je oboževanje narodnosti greh, malikovalstvo, in Bog ve kaj še vse. Mi bi le radi videli tiste Slovence, kateri res preveč ljubijo svojo narodnost, katerim ta ljubezen res prehaja v malikovalstvo. Povsod kamor se ozremo, vidimo prej narodno mlačnost, nego pa oboževanje narodnosti, celo narodni možje večkrat radi pošiljajo otroke v nemško šole. Umetno je torej, da bi se na vseh shodih propovedovalo, da je dolžnost ljubiti svoj narod, ne pa vedno, da je narodnost greh. Samo na sebi je ta boj proti absolutni narodnosti smešen, nepotreben, ali v resnici se pa za tem nakaj drugega skriva, prikrito ponemčevanje.

Vsakdo bode priznal, da tako počenjanje narod dela nekako mlačno za narodne stvari. Taka mlačnost je pa silno nevarna v sedanjih kritičnih časih, ko je vsekako mogoče, da v kratkem dobimo nemško vlado in ko se od vseh strani nam vsiljuje nemštvo. Kako daleč smo še od narodne enakopravnosti in zatorej je nam potrebno še neizmernega narodnega navdušenja, ako hočemo doseči naše narodne smotre. Brez navdušenja, brez narodnega dela noben narod ni prišel do svojih pravic in tudi slovenski ne bode. Če se bode poniževala narodnost, bode tudi prenehala narodna požrtvovalnost, ki že itak v nekaterih krogih ni obilna. Pešati bodo jeli naši narodni zavodi. Pa saj kaže, da so baš narodni zavodi nekaterikom trn v peti. Kak boj je bil te dni nekje proti družbi sv. Cirila in Metoda. Gospodje, ki so bili ta hudi boj, pa proti družbi niso vedeli drugega povedati, kakor da so v odboru nekateri možje, ki jim ne ugajajo. Niti jednega fakta niso vedeli navesti, da bi bila morda družba kaj slabega storila. Celo hvaliti so jo morali. Videlo se je jasno, da jih bode v oči, ker pri tej družbi vsi Slovenci složno delujejo. Razpor je torej njih gaslo, da bi potem nekateri mladi, v narodnih ozirih mlačni ljudje prišli do veljave. Da, v šolskem odseku katoliškega shoda se je naposled osodepoln za omenjeno družbo. Mi smo

se čudili, da se je mogel tak dostavek vsprejeti, ker je na shodu bilo vendar več mož, ki niso le katoliški, temveč tudi narodni. Najbrž niso prav pomislili, kaj da delajo.

Vsprejel se je dostavek, da naj se družba "organizuje po župnijah v soglasju z našimi prevzvišenimi vladikami". Sam na sebi je ta odstavek lep in mi bi ga sami podpisali, ko bi Slovenci ne živeli v tako čudnih razmerah. Iz nekaterih govorov našega prevzvišenega knezo-škofa smo posneli, da mu narodno gibanje ni prav ljubo. Toda mi gospoda knezo-škofa kot cerkvenega dostojanstvenika jako visoko spoštujemo in smo prepričani, da bi tudi o našem narodnem gibanju malo drugače sodil, ko bi bil o pravih naših razmerah bolje poučen. Toda našli so se ljudje, ki so ga o marsikem napak poučili. Ali vendar zastran našega domačega vladike bi mi še ne imeli proti onemu dostavku najmanjšega pomislika. Toda drugače so pa razmere v drugih pokrajinah. —

Le pogledjmo v Istro in na Koroško. O g. škofu Flappu je že dovolj znano, da je nasprotnik Slovanom, da hud nasprotnik. Da, celo ob volitvah je že skušal vplivati za našega narodnega nasprotnika, kateri pa tudi ni posebno veren katoličan. O celovškem g. škofu se je pa zadnji čas že tudi marsikaj pisalo, kar kaže njegovo nasprotstvo do Slovencev. Ker se take stvari v tistih listih, ki zmatrajo za svojo prvo dolžnost, da zagovarjajo vladike, niso oporekale, mora biti v njih precej resnice. Morda milostljivi celovski škof sam ni tak nasprotnik Slovencev, ali nanj močno vplivajo vladni in drugi nam nasprotni krogi. Vprašati se moramo, bi li mogla naša družba delovati na Koroškem in v Istri, ko bi o njeni osodi imela gg. škofa teh dveh pokrajin kako odločilno besedo. Bati se je, da bi se ji kar ne pokazala vrata, ako bi ne slekla svojega sedanjega narodnega značaja. Rado se zagotavlja, da noben pravi katoličan ne more biti nasproten kaki drugi narodnosti, potem takem bi tudi škofje ne mogli biti nam nasprotni. Shod v Lincu je nas o nasprotnem prepričal. V nekaterih sekcijah so dobri katoliški možje, celo duhovniki, tako zabavljali proti Čehom, da so jim uredniki pri židovski "Neue Freie Presse" bili lahko kar zavidni. Pokojni eminence nadškof ostrogonski, primas ogerški in kardinal Simor je po škofjskih šolah tako raznarodoval Slovake, da je to v ostrem članku celo obsojal naš "Slovenec", ki pač take napake vladik rad pokrije s plaščem krščanske ljubezni. Iz tega je razvidno, da moramo biti Slovenci oprezni in imamo prav, če smo nezaupni proti višje omenjenemu dostavku. Ne motimo se, če rečemo, da se je dotični dostavek predlagal le za radi tega, da se odvzame družbi narodni značaj in se onemogoči njeno narodno delovanje ob mejah. Gospoda predlagatelja imamo mi za dovolj razumnega, da je vedel, kaj je predlagal. Pač pa so drugi glasovali za njegov predlog, ne da bi bili prav premislili vso stvar, ker jim razmora niso tako dobro znane in jim tudi v silnem hrupu ni bilo časa za premišljevanje.

Nikakor se pa ne sme stvar tako tolmačiti, da mi nismo za sporazumljenje z vladikami. Preserčno želimo takega sporazumljenja, ali poprej ni tako vzajemno dojetovanje mogoče, da tudi škofje pokažejo, da so pravi prijatelji našemu narodu. Ne zadostuje če kdo reče, da ni sovražnik Slovencev, temveč, kdor nas res ljubi, bode imel toliko poguma, da bode odločno izjavil, da je tudi prijatelj naš.

Dokler pa tega ni, pa ostanemo v verakem osiru pokorni našim višjim pastirjem, v političnem bodemo morali hoditi svoja pota, kajti tudi v narodnem osiru velja svetopisemski rek, kdor ni z menoj, je zoper mene. Kdor ni prijatelj Slovencev, je naš sovražnik in zaveznik naših nasprotnikov. Naš list se je s prvega početka do danes držal starega gesla vae za vero, dom, cesarja in se ga bode tudi za naprej. Branil seveda bode v prvi vrsti to, kar je v največji nevarnosti. Sedaj je narodnost v največji nevarnosti, ker zadnja leta vas za vasjo odpadajo od naše narodnosti, zato bodemo v prvi vrsti zagovarjali narodnost. Ko bi pa prišla mej Slovenci ali tudi v Avstriji vera v tako nevarnost, pa bodemo stali v prvi vrsti v boji za vero. Nobena teh treh stvari pa ne popustimo zaradi druge. Braniti hočemo vse troje. Celotno mora ostati naše geslo.

Celovški "Mir" pa piše mej drugim:

"Mnogi izmed udeležencev pa tudi obžalujejo, da so nekateri govorniki v tem odseku priliko porabili v to, da so v svoji strasti kar naravnost pobijali narodnost, kakor če bi nam bile že vse pravice zagotovljene; hudovali se celo nad družbo sv. Cirila in Metoda, ki vendar blagonosno deluje in nam je povsod toliko potrebna, ter napadali veleslužnega slovenskega prvoborilca, v narodnem boju osivelega starega moža, g. Luka Sveteca, kar jako obžalujemo in moramo tako postopanje odločno obsojati. Družba sama se dosedaj še ni nikjer kaj pregrešila. Nje skupni odbor pa deluje pridno, pošteno in vestno. Čemu tedaj podirati to družbo? Če so pa kake napake in nedostatnosti, naj se odpravijo, zato pa ni treba celega društva napadati in zavreči ali ga od koga odvisnega storiti. Za nas koroške Slovence je družba sv. Cirila in Metoda velikega pomena in si tedaj štejejo v dolžnost, jo tu javno zagovarjati.

Ravno tako nemilo pa je koroške udeležence dirnulo tudi sledeče: Koroški zastopnik g. Gregor Einspieler je v šolskem odseku stavil nasvet, naj katoliški shod izreče, da protestira (se pritoži) zoper krivično uredbo ljudskih šol za Slovence na Koroškem. Dekan Kompore je stavil predlog, naj se dostavijo še besede "in na Primorskem". Oba predloga sta bila v odseku sprejeta. Višjim dostojanstvenikom se je pa ta, za naše žalostne šolske uredbe res potreben in umesten nasvet preojster (!) zdel, in od več strani naprošen, je potem gosp. Einspieler svoj predlog, kterege je ogromna večina v odseku odobrila in sprejela, pri drugem shodu zopet umakniti moral! Obžalujemo in se ne moremo dosti načuditi mehkužni sapi, ki pihava zdaj tudi v višjih cerkvenih krogih južne Avstrije v škodo Slovencev. Ali je to mar protikatoliško, zoper krivico

protestirati? Ravno narobe: zoper krivico protestirati brez strahu pred mogotci tega sveta, to je katoliško in torej vsestranske pomoči vredno; klanjati pa se vladni sapi (ki pride včasih celo iz Budimpešte) in streči željam ministrov in diplomatov, ki niso prijatelji slovenskega naroda, to se nam bolj radosužno nego katoliško zdi,

Ravno z ozirom na tu označeni položaj isrečemo tudi, ker se je o tem govorilo, da bi se "Slovenec" proglašil za nekaki osrednji in vrhovni katoliški organ med Slovenci, da se "Mir" ne bo ravnal po besedah, zgledih in mišljajah "Slovenca", ali kterege koli drugega odbora, dokler je prvi ali drugi v toku in odvisnosti zgoraj označene vladne, Slovanom malo mile sape. Radi sodelujemo z vsemi konservativnimi življi Avstrije in že večkrat smo izrekli, da nismo prijatelji mladočeške politike, toda med konservativci in med sedanjo vladno politiko (notranjo in zunanjo) je velik razloček. To bo menda vsak razumel, pa tudi to, da zvestoba do cesarja ne tirja tudi zvestobe do enega ali drugega ministra ali ministerskega predsednika. Kdor bi to učil in trdil, zanika našo ustavo. Naše misli o tej zadevi izrekli smo obširneje tudi že v šte. 23. od 20. avgusta t. l. v članku "Avstrija in katoličanstvo", in pri tem ostanemo. — Koroški Slovenci obdržati si hočemo prosto roko in želimo ostati neodvisni, kar tu posebno poudarjamo in slovesno izjavljamo, da se žive "pokopati danes še ne damo.

Sklenilo se je dalje še to, da se ima nemške katoliške vseučilišče v Solnogradu brespogojno podpirati tudi od nas Slovencev. Mi smo zoper to, in sicer toliko časa, kolikor časa ne bomo imeli črna na belem, da so se na tem vseučilišču ustanovile v resnici tudi že stolice za slovenski jezik. S samimi obljubami se ne moremo zadovoljevati. Teh smo že do grla siti z Dunaja."

DOPISI.

Iz Tržaške okolice v mesecu septembru 1892. [Izv. dop.] — (Položaj oličanov.) Bliža se trgatve, katera obeta deloma vsele dneve, kakor je to ob tem času običajno.

Vina se ne predela letos, Bog zna, v kaki meri; bode ga v okolici najbrž manje nego v minoletem letu. Ali ob letošnji trgatvi silijo se človeku resni pomislili: Prišlo je v deželo italijansko vino, in naše domače pade na ceni gotovo vsaj do 4 gl. pri hektl. To je že slabo za našega kmeta, kateri mora že tako visoke davke plačevati! Slabo je toraj to, kakor sem omenil, ali vendar ne najhujše. — Drugo zlo za naša vina je pa ukoreninjajoča se trtna uš. Že lansko leto se je izrekla dotična komisija, da je lep del okoličanskih vinogradov (posebno v sv. Križu) okuženih po trtni uši. In ako se bode ista širila kakor n. pr. na Francoskem ali v bližnji Istri, potem bodo uničeni v malo letih okoličanski vinogradi.

Utegnilo bi se reči, da si okoličani i drugim načinom pomagajo, drugači živé,

kakor n. pr. večina spodnjih okoličanov z ribištvom. Ali ravno o tem je vredno izpregovoriti besedo! V zadnjih letih gro namreč ribištvo vedno na slabše, a letos je še posebno slabo!

Glavni ribiški lov — sardele — prišel je skoraj ob nič! Že kakih 6 let je namreč, da se lovi ob Tržaškem zalivu zelo malo sardel. Kaj bode torej, ako bode stvar šla tako rakovo pot? Vinograde okoličanov žuga uničiti trna uš, a morje pričelo je odpovedovati dosežanje zaluške! Okoličanom je treba biti torej previdnim, zmernim!

Žal, da se slavljena kutura neznošno širi po okolici, katero obeča uničiti! — Predmestja so skoraj povsem že okužena, a stvar se vrlo razširja tudi po bližnji okolici! Italijansko divje preklinjanje, nemoralno italijansko petje in pijančevanje je že v okolici doma! Legal bi, zelo bi legal, ako bi ne hotel trditi, da ni nikjer med Slovenci pijančevanje tako ukoreninjeno kakor med okoličani! Da, in kjer propada narod v moralnem, tam propada gotovo i v narodnem obziru. Vsaj imamo skušnje n. pr. ob priliki volitev! Skoro v vse okoličanskih volilnih okrajih so že zmagali lahonski kandidatje, in to valed denarja, valed nekoliko sodov vina. Kjer je zdravo ljudstvo, krepkega mišljenja, se enako ne more zgoditi; mož, v pravem pomenu besede ne bode se dal kupiti, ne bode prodal svojega prepričanja za ubogi goldinar, za bori liter vina! — Sodba ta zdela se bode marsikomu preostra, ali žal, da je vse navedeno gola istina, na katero je treba opozarjati okoličanske rodoljube posebno sedaj, ko nimamo več mnogo časa do volitev v mestni svet.

Res je, da imamo v okolici i številno rodoljubov, pravih narodnih mož, kateri storé svojo dolžnost posebno ob priliki volitev. Žal pa, da domače ljudstvo včasih raje poslušá lahonske agente, najzadnje magistratne aluge in čuvaje, nego vrle domače možake rodoljube!

Res, kultura, cvet evropske kulture (italijanske), prizadeva hude rane, „barbarom“! — Daleč je že zašel naš narod v predmestjih ter deloma po okolici! — V nedeljo 4. t. m. n. pr. je bil semenj (šagra), v Barkovljah. — Kakor nikjer več v okolici, tako nam ne kaže i ta somenj (domačini izgovarjajo le „somenj“, med tem ko se od druge naše strani naziva „šagra“, kar je pa italijansko) nič, kar bi kazalo o nekdanjim zdravem našem okoličanskem življu. Morda bi bilo vredno omenjati, da je plapolalo na mlajih plešiča par naših trobojnic — da so imeli plesovodje („partarji“) celó v svojih čevljih znamenja v narodnih barvah. Drugači se kaže pa narod uprav ob enakih prilikah celoma pokvarjen. Na tak dan je navadno vse pijano, vse kriči, in ostudne italijanske pesmi najdejo primernega odduška. Uprav seló slabo je pa, da isti dan pijejo po krčmah že 14—15 letni otroci, ter i isti pojejo nemoralne italijanske pesmi! Okoličanski stariši vse premalo skrbé za vzgojo svojih otrok; po največ jih pusté, da rasejo tje v en dan, ne da bi se niti jedenkrat vprašali, kaj li bode iz njih. Naši otroci v predmestjih postajajo skoro enaki mestnim paglavcem („mulli“), katerih hudočnost je nenavadna, in poznana že čez Tržaško mejo!

Srce se more pa pravemu rodoljubu še le krčiti, ako vidi, kako propada v moralnem kakor narodnem obziru i domače ženstvo! — V nedeljo n. pr. ob priliki Barkovljanskega „somenja“ peljalo se je zvečer iz Barkovelj proti mestu v več omnibusih veliko število domačih deklet iz predmestij. V vsakem omnibusu pa so upile in kričale (da ne rečem pele) ta dekleta znane italijanske pesmi, in sicer v vsakem omnibusu drugo pesem, morda da se s tem pokažejo, koliko so že izobražene v italijanski glasbi!

Kje so oni časi, ko se ni upalo govoriti vrlo okoličansko dekletu s tujcem, s človekom, kateri ni bil oblečen v narodni

noši? — Narodno nošo so dekleta iz predmestij že popačile; ne pozna se skoro več, je-li deklica furlanska ali slovenska iz predmestja. No, in ob nedeljah in praznikih, ko svira na glavnem trgu vojaška godba, tedaj že „promenira“ cela vrsta deklet iz predmestij, kazoč se po „Corsu“ v svoji popačeni narodni noši!

V zunanji okolici je, hvala Bogu, v tem obziru vendar na boljem; tam se nahajajo cerkve in šole, kjer se more mladina v lastnem jeziku poučevati. V predmestjih seveda so šole čisto italijanske in predmestjani spadajo pod mestne župne cerkve. Vprašal bi morda kdo, kako bi se dalo temu pomagati? — No, odgovor je lahek: pot, po kateri bi se dalo še vse popraviti, ni težka, a za nas nas Slovence vendar neizvršljiva.

Dosegli bi svoj namen, ako bi bila „Družba sv. Cirila in Metoda“ toliko močna, da bi mogla Tržaška predmestja in deloma tudi okolico kar posejati z otroškimi vrtovi, ter bi ustanovila v predmestjih samih več narodnih šol. Med ljudstvo, in posebno med mladino bilo bi treba potem vsaj s prva brezplačno razdeliti številno primernih knjig, in posebno takih, v katerih se tako lepo opisuje ljubezen do domovine. Brezplačno bi bilo treba pošiljati, vsaj s prva, med ljudstvo in mladino primernih naših časopisov. Enakim potem doseglo bi se mnogo, jako mnogo, a mi smo za vse to preubogi! Vse, kar je tu v prednjih vrstah navedenega, imenovati bi si morali samim sebi, žal, le domišljijo, ker nam je kaj takega storiti popolnoma nemogoče!

No, je pa še druga pot, po kateri bi se dalo mnogo doseči! Vlada naj bi odprla oči, vlada naj bi skrbela, dokler je še čas, da se naš živelj tu ne zatré! Vlada naj bi pomislila, da bi ne bilo morda več računiti na „avstrijski Trst“, ako bi ne bilo tu, in sploh na Primorskem, lepega številna našega življa, onega življa, kateri je pripravljen tu s krvjo braniti svojo mejo, katera je, avstrijska!

Še se najde namreč višja moč, katera more ukazati magistratu, naj odjenja z italijanskimi oddelki ljudskih šol po okolici, naj se isti zapró. Nahaja se moč, katera more ukazati magistratu, naj odpre tu domačim Slovincem v predmestju in mestu samem prepotrebne slovenske ljudske šole! Čas je še, vsaj deloma preustrojiti Tržaško italijansko časnkarstvo, od katerega je veliko zavisan. Ustanovil bi se lahko popolnoma patrijotičen, po obliki sedanjemu lahonskemu listu „Il Piccolo“ enak list, a treba je v to železne volje, podpore in „močne roke“, kar je vladi vse le igrača, ako le hoče to storiti. Nahaja se nekje moč, katera lahko ukaže magistratu, naj isti prepove svojim organom mešati se v volitve in politične reči, da jim prepove begati okoličansko ljudstvo ter čuvati je proti lastnemu narodu, proti lastnim veljakom, rodoljubom! Vrh tega bi morala vlada sama odpreti v okolici več pripravljalnic za srednje šole.

Rojan, Sv. Ivan in Škedenj bila bi najprimernejša, a tudi najpotrebnejša mesta v ta namen. Seveda morale bi se iste primerno urediti, da bi učenci, končavši tako šolo, brez skrbi vstopili v I. razred srednje šole (gimnazije ali realke). Na kak način bi se moralo potem poskrbeti vsaj za nekaj štipendij okoličanskim dijakom, obiskujočim srednje šole. Okoličanom primanjkuje inteligencije, in število okoličanskih dijakov na Tržaških srednjih šolah izven tega še pada!

Tega pa menda ne učakamo, ker se vlada za nas ne briga, ker leta niti ne pomisli, da bi si z vzgojevanjem našega življa, naše inteligencije, vzgojila le verne, pravočuteče Avstrijce, in ne metaloe bomb in petard!

Dokler bode tako politično obnebe, kakor je sedaj, bodemo mi primorski Slovenci še mnogo trpeli; zakaj, ugane paó vsakdo.

„X.“

S Pomjansčine dne 8. avgusta 1892. [Izv. dop.] Slovite občinske volitve Pomjanske so pred pragom.

Kaj čuda torej, da sta vsa po konci, naš znani oblastnež in njegov mladi adjutant. Dela jima je vse polne roke.

Za Pomjansko faro se ne bojijo toliko, češ, vsaj imajo v Manzanu svoje somišljenike: one Manzance, ki ob nedeljah pobirajo pomodore in ki gredo za brezverno stranko lahonsko, kakor tiata, sicer nečedna, ali vendar prekristna domača žival za želodom. Druge se pa nadejajo poloviti dan volitve z „bigoli“ in pijačo; vsaj imamo tu take ljudij, ki so pripravljani priseči za jeden sam kropir; ljudi, ki se za svoj dobiček izneverijo ne le narodu, ampak tudi veri.

Torej za Pomjansko faro se ne boje toliko. Ali drugod je slovenska moč večja. Tu treba ljudi slepiti: meriti treba ceste in mostove, pregledovati cerkve in farovže. Sklenjeno, storjeno.

Naš „vsemožni“ zajahal je svojega „mulota“ in hajd v Truške, češ, da si hoče tu ogledati cerkev. Kakšen prizor: naš „vsemožni“ na „mulotu“; mulotu pri repu pa adjutant „vsemožnega“. Pastirji so kar bežali s potov.

Mogočno sta pripihala v Truške. Menila sta menda celo, da ju povabi tamonjšji gosp. „plován“ na zagrizek, češ, vsaj ne bo toliko neotesan, kakor tisti očalar iz Pomjana, ki lahonom tako strašno štreno meša, ker se ne boji potezati se za pravico in resnico ter proganjati krivico.

A že adjutant je nekako bojazljivo opominjal „vsemožnega“ na to, kar se je pisalo in delalo proti „plovánu“ za „opasilo“; a „vsemogočni“ ga je tolažil s tem, da vse tisto se tako hitro ne izve, ker je „secreto uffizioso“.

Toda mesto zagrizka dobila sta podnoska. Zajec jima je prehitel pot. No s tem sta pa bila vsaj rešena, da nista zašla mej „krive proroke“.

A kar je bilo sklenjeno, trebalo je tudi izvršiti. Šla sta torej v cerkev. A poklicali sta nekoliko mož, mej temi tudi nekatere iz Laborja (kjer so trdni Slovenci), da bi jih pridobila na ta način za lahonsko stranko.

Tresoč se sta šla v cerkev, toda minul ju je ves pogum: niti govora ni bilo več o cestah, mosteh, železnicah itd. Farovža pa niti pogledala nista, ker je adjutant tam zapazil „roge“.

Suha sta prišla, suha sta šla. „Vsemožni“ bil je menda mejpotoma silno togoten.

A mi mu ne zamerimo, da je hud, kajti tudi v Pomjanu samem ima lahonska stranka smolo. Napraviti so dali nekake napise „Guardia dalla Podestaria di Pagnano“, našiti jih na suknene „flike“, koje naj bi nosili občinski čuvaji čisto slovenske občine pomjanske. Čemu vsi ti nepotrebni stroški, vprašamo? Ali niti občinski čuvaji se nočejo več pokoriti: dva njih sta vrnila to „flike“ izrekši, da niti voliti nočeta več v zmyslu lahonske stranke.

Ona dva čuvaja, ki sta se izneverila lahonski stranki, pojasnila sta svoj korak nastopno:

„Lahonska stranka laže, a mi jej ne damo več vere.“

Da, to ni nič novega. Koliko laži že leži in plesni pri raznih „presidiumih“, da že tako diši, kakor v kaki židovski ulici.

Konečno pa moramo izraziti radovednost svojo, kako ukrenejo oblastnije na pritožbe in interpelacije državnozbornih poslancev naših glede uprave naše občine?

Zajček.

Različne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ ima svojo sejo v petek, dne 16. t. m. ob 7½. uri zvečer v prostorih „Delalskega podpornega društva“. Ker je na dnevnem

redu posvetovanje ob gospodarskem vprašanju, jako važnem za našo okolico, naprošeni so gg. odborniki, in njih namestniki, da se polnoštevilno udeležijo te seje.

† Ivan Nep. Legat, blagi in nepozabni član stolnega kapitljna tržaškega, papežev častni komornik in vodja deškega semenišča se je porodil dne 23. aprila 1842 v Naklem. V mašnika je bil posvečen dne 13. avgusta 1865. Najprej je deloval pri nunah v Trstu kot katehet in kapelan, pozneje pa kot tajnik pri škofovski zakonski sodnji in pri škofijskem ordinarijatu. Od leta 1868 je poučeval na pripravnici za učiteljice; leta 1868. in 1869. v tržaškem semenišču cerkveno zgodovino, od leta 1871. do 1875. katehetiko in pedagogiko. Pred imenovanjem kanonikom bil je za kateheta na c. kr. drž. gimnaziji tržaškem. Pokojnik je bil toli blaga duša, da mu vsi njega bivši kolegi in učenci hranijo blag in hvaležen spomin. Legat je bil zvest sin naroda svojega in ni pozabil nikdar svoje rodoljubne dolžnosti. Iz kratka: v vsakem pogledu je bil nepozabni pokojnik dika in čast kapitljna tržaškega. Blag spomin mu je zagotovljen mej tržaškimi Slovenci brez razločka stanu in mišljenja. Mir in pokoj njegovi duši!

Tržaški mestni svet ima nocoj ob 7. ur svojo sejo. Ta seja utegne postati viharna, ker je na dnevnem redu zadeva slovenske šole v Trstu.

Deželni zbor istrski. II. seja, 13. septembra ob 10½. predpoludne. — Precej v pričetku te seje nastali so burni prizori. — K zapisniku zahteval je posl. dr. Volarič, večkrat pretrgan po predsedniku, naj se sprejme v zapisnik, da je manjšina zaklicala cesarju „živio“, da je izrazila vladnemu komisarju svojo nejevoljo in preziranje, kar ni veljalo toliko njegovi osebi, nego onemu, ki ima vlado zastopati v zboru. Torej, da naj si oba to razdelita. Da je vladni komisar pozdravil zbor v obeh jezicih, čeravno manjšini ni mar za pozdrav take vlade.

Na to predčital je predsednik izjavo, katero graja štiri poslance manjšine (Spinčić, dr. Volarič, Mandiča in Jenka) zaradi vslikov v prvi seji nasproti vladnemu komisarju, ker de je prvi vskliknil „pereat“, a ostali „arumota“ in „ven žnjim“.

Posl. Spinčić zahteva besedo.

Predsednik mu ne dovoli govoriti. Spinčić zahteva besedo za osobni popravek. Protestuje proti podtikanju izrazov, katerih ni izustil. Predsednik kriči, da mu jemlje besedo. Dr. Volarič: Jaz sem zaklical „pereat“. Velik nemir v zbornici in na galeriji, ki je polna. Spinčić še vedno govori. Predsednik pokrije se in se spreha po dvorani. Ko zopet pozvoni, da se nadaljuje seja, javi se za besedo dr. Amorosó. A poslanec Spinčić ugovarja, ker da se je on že prej oglašil. Nastane zopet velik nemir. Spinčić dalje protestuje.

Predsednik zopet pretrga sejo, pokrije se in se spreha po dvorani. — Spinčić ne odneha, nego izjavlja, da ima pravo popraviti, ker je predsednik neresnično trdil. Ko se seja z novega prične, da predsednik besedo dru. Amorosó.

Posl. Spinčić: To so avstro-istrske razmere!

Dr. Amorosó stavi nujni predlog, da se izvoli po kurijah, kakor dež. odbor, posebni odbor, kateri bi imel premeniti § 45. pravilnika.

Predsednik da ta predlog na glasovanje in ko je sprejet izjavlja dr. Laginja, da je to nepravilnost, kajti o vsakem predlogu treba debatirati.

Predsednik pripoznava nepravilnost in odpre debato in da besedo dru. Laginji, kateri se ne protivi premembic celoga pravilnika.

Potem se glasuje z nova in je Amorosov predlog sprejet. Predsednik sicer ni konstatoval števila glasov, a bilo jih je 16 proti 6.

V odbor so izvoljeni dr. Volarič, dr. Amorosó, dr. Costantini in Defranceschi.

Po raznih naznanilih predsednika čita posl. Jenko interpelacijo na vlado, kako ona dozna, kar govore poslanci manjšine; zakaj odgovarja na hry. ali slov. govore in interpelacije italijansko, zakaj svoje osnove predlaga samo v ital. jeziku.

Potem čita zopet posl. Jenko interpelacijo na vlado zaradi preložitve nekaterih

delov ceste Trst-Reka in zaradi odpomoči bednemu stanju v Podgrajskem sodnem okraju.

Dalje dr. Stanger interpelacijo na dež. šolski svet v zadevi disciplinarne preiskave proti Lovranskemu učitelju Grossmannu, kateri je še vedno tam.

Konečno dr. Volarič interpelacijo na dež. odbor zaradi razpisa službe kemika-pristava na kmetijski šoli in poskuševališči, od katerega se ne zahteva poznanje deležnih jezikov. (Sledi).

Iz spodnje okolice se nam piše: Sedaj, ko gre od ust do ust ime mladega slovenskega doktorja in koncepejenta Sušteršič-a, tega vrlega napadovalca najdražje nam družbe, vredno je pač obvestiti širše občinstvo o nekaterih „idejah“ tega gospoda. Zanimivo je že to da je bil ta gospod nekdanj v nemškem taboru, da se je tedaj njegovo ime končevalo na „sich“. No, temu se ni čuditi; nemčurstvo, hvala Bogu, vendar propada v Ljubljani, zbok česar pri njem ne išče več podpore domač „Slovenec“. Moral je toraj gledati za drugo močnejše zavetje, zavetje, v katerem cvetejo mandati deželnih in državnih poslancev. — Pisec teh vrst bil je v letu 1890 navzoč kot gost, pri shodu „Katoliškega političnega društva“ v Ljubljani, povabljen po nekem rodoljubnem gospodu. Menenje svoje o tem shodu označil je pisec teh vrstic že tedaj na kratko v „Edinosti“, a vendar se mu zdi primerno i danes nekoliko o tem izpregovoriti. Dokler so imeli besedo pri tem shodu čč. gg. duhovniki, vrátilo se je vse v redu, ni ga bilo nikakega napada na kako osebo ali društvo. Drugače pa, ko se je kot govornik na tem shodu pokazal imponantni dr. Sušteršič. Vse, kar je tedaj ta gospod izrekel, bilo je žaljenje in kazalo je nečuten srd proti ljudem, kateri se ne strinjajo s njegovimi nazori. Čuvši tako srdito kričanje g. Sušteršiča zapustilo je dvorano več inteligentnih oseb (shod je bil obiskan večinoma po nižjem stanu). Tedaj je namreč izhajal v Ljubljani šaljivi list „Brus“, kateri je prinesel včasih med svojimi slikami i ono imenovanega g. doktorja. No, in valed tega izlil je on ves srd takoj nad celo stranko. Ti „liberalci“, kričal je, in njih brezvestno glasilo, „Brus“, ki „me ima namalane skoraj v vsaki številki!“ Evo ga toraj vročekrvnega doktorja! Tu je šlo toraj za osebo, le za častno njegovo osebo, in ne za stvar, za katero bi se imelo boriti „Katoliško politično društvo“. Drugači pa bi vprašali nekatere take gospode: Je-li to krščanska ljubezen, ona prava krščanska ljubezen, katera povračuje dobro za hudo? Je-li tako učil Izveličar? S srditim vpitjem in žaljenjem gotovo ne pridobite dozdevnih sovražnikov na svojo stran, marveč silite jih do nasprotovanja. — Človek, ki govori iz lastnega prepričanja iz polne duše, se ne zadere tako srdito in maščovalno kakor ta doktor na omenjenem shodu.

In po tem shodu vcepilo se je pisou teh vrst koj pravo menenje, zakaj se bojujejo Sušteršič, in enaki gospodje! No, le pogum, mladi doktor! Ob priliki prihodnjih volitev v državni zbor se že najde kak mandat. Vsaj z državnim poslancom, po letih najstarejšim, niso zadovoljni niti oni, kateri so ga priporočali.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je pri veselici „Delalskega podp. društva“ v „Mondo nuovo“ 15 gl. 50 kr. — Katoličan v znak priznanja sedanjemu vodstvu daroval je 3 gl.

Za podružnico „Družbe sv. Cirila in Metoda na Greti“ nabral je g. Jak. Štoka dne 4. t. m. v Sv. Križu 65 nv. V gostilni „Pri rumeni hiši“ v Barkovljah se je nabralo mej domačini istega dne 1 gl. 60 nv., od katerih se je določila polovica (80 nv.) za imenovano podružnico, druga polovica pa za knjižnico pevskega društva „Adrija“. — Za knjižnico imenovanega društva je daroval ob tej priliki še gosp. N. N. 20 nv.

Novo šolsko leto na slovenskih zavodih družbe sv. Cirila in Metoda: pri sv. Jakobu, v Rojanu in na Greti. Da si je bilo v „Edinosti“ že naznanjen

pričetek šolskega leta pri sv. Jakobu, po-daja nam v sledečem vodstvo naših šol podrobni program vsprejema v šolo in otroške vrte. V prvi razred naše štiri razrednice pri sv. Jakobu se sprejemajo otroci obeh spolov, ako so dopolnili 6. leto starosti.

Kedor upiše otroka v prvi razred mora skazati: 1. rojstni list, 2. spridalo vcepljenih koz, 3. spridalo zdravih oči. — Otroka naj pripeljejo stariši. Učenec, ki stopi v višji razred ali prestopi iz druge šole na našo, mora imeti šolsko naznanilo (spridalo) zadnjega semestra.

Vpisovanje se vrši od 9.—11. ure predpoludne v ulici Giuliani št. 28.

Otroški vrti pri sv. Jakobu, v Rojanu in letos tudi na Greti pričnejo tudi ta teden sprejemati otroke od končanega 3.—6. leta. Vpisovanje bode od 9.—11 predpoludne. Za vsprejem se zahteva: 1. krstni list; 2. spridalo vcepljenih koz; 3. spridalo zdravih oči.

Bolni otroci se ne sprejemajo.

V otroške vrte se sprejemajo otroci vse leto, ako je prostor.

Šolska maša bode v soboto dne 17. t. m. ob 8. uri zjutraj.

V Trstu, 10. septembra 1892.

Vodstvo.

Vpisovanje v novi otroški vrt na Greti se prične dne 18. t. m. ob 9. uri zjutraj v prostorih otroškega vrta (nova hiša g. Krajcercja).

Slovenski stariši! Slavna družba sv. Cirila in Metoda je preskrbela Vašim otrokom slovensko šolo pri sv. Jakobu, nedoraslim otročičem pa „vrte“ pri sv. Jakobu, v Rojanu in letos tudi na Greti. Ne, zamudite prilike, ker vodstvo sprejema le, dokler niso zasedeni vsi prostori. — Prepoznam ne bode mogoče vatreči.

Veselica „Delalskega podpornega društva“ vršila se je v nedeljo znečer in je bila jako dobro obiskana, kar velja v pohvalo društvu tem bolj, ker je pihala burja in je bilo valed tega precej hladno, tedaj neugodno za vrtno veselice. Občna udeležba kaže torej, da se naša ljudstvo zanima za to velevažno društvo in je hoče podpirati vsikdar. Program se je vršil točno in na občno zadovoljstvo. Posebno sta bila pohvaljena mešana zbor, a tudi druge pevske točke so ugajale tako, da so pevci morali na obče zahtevanje druge pesmi dodati. Okinčanje vrta in posebna razsvetljava sta se morala opustiti radi vetra. Govor predsednika, kateri se je spominjal dogodkov pred 10. leti, blagoslovenja zastave, poslušalo je občinstvo jako pozorno in je pritrjevalo na raznih mestih. Ko je omenjal pokojnega pokrovitelja društvenega, cesarjeviča Rudolfa, klicali so družabniki: slava njegovemu spominu! Sploh je bil govor vsprejet s navdušenjem. Ob 11. uri, uprav ko je naša mladina ognjeno slavila Terpsihoro, zaključila se je veselica.

Telovadba pri našem „Sokolu“ začne se dne 1. oktobra, za starejše telovadce in tudi za pitomce. Naznanjajočim to dolžnost nam je opozoriti one stariše, katerih otroci (za zdaj samo dečki) so godni za telovadbo, — t. j. v starosti od 6 leta naprej —, da je otrokom velike koristi, ako jih vpišejo v tak tečaj pri našem „Sokolu“, kjer bodo v vsakem oziru pod strogom nadzorstvom ter varovani tako v nraštvenem, kolikor v telesnem pogledu. Pomislijo naj stariši, da njih otroci, ki so za zdaj primorani zahajati v italijanske ali nemške šole, ne le da ne slišijo nikdar blage besede v svojem materinem jeziku, ampak morajo še poslušati zaničevanja svojega naroda.

Kolika korist bode to za te otroke, ko se bodo mogli vsaj tisto urico svobodno gibati mej svojimi, kjer jih bodo skrbno in v ljubezni poučevali svoji v telesnem krepjenju. A tudi duševno se bodo dečki krepili pri tem pouku, kajti, poslušajoči svoj materini jezik, vzbujala se bode v njih narodna zavest. Pozivljamo vas torej, slovenski stariši: vpišite svoje otroke v telovadni tečaj „Tržaškega Sokola“! S

tem pomagajte lastnim otrokom do zdravja na duhu in telesu, a društvu samemu do boljšega napredka. Dotična taksa je zelo nizka. Kdor želi pojasniti, naj se obrne do društvenega vodstva, ulica Stadion št. 19.

Na znanje! udom „Delalskega podpornega društva“. Društveni zdravnik dr. Prusnig promeni svoje uradne ure z d. em 16. t. m. kakor sledi: v lekarni Misan (pri sv. Jakobu) bode od 12. do 12½. vsaki dan razun nedelj; ob nedeljah pa od 4. do 4½. ure popoldne. V lekarni Miniussi (blizo sv. Antona starega) vsaki dan od 3¼. do 4½. popoldne, ob nedeljah pa od 11. do 12. dopoludne. V stanovanji Piazza della Borsa št. 6, II. nadstropje pod portico št. 6, sprejema od 2½. do 3½. popoldne.

S Pomjanščine se nam piše: Stari manever pri volitvah v Istri se je zopet začel. Ko so bile že povsod drugod volitve oklicane, da je imenik volilcev za občinske volitve izstavljen na ogled od dne 4. septembra do dne 2. oktobra, v Marezigah o tem še nič ne vedo, kakor so pripovedovali možje, došli v Pomjan. — Drugi so rekli, da to nedeljo popoldne (11. septembra) res ni bilo o tem nič oklicanega, da pa so videli na vratih „botege“ nekega Laha ta razglas pribit. — Vprašamo, ali so vrata „botege“ v nekem zakotji res javni prostor, in kako se postava tolmači? — Kaj poreče na to c. kr. okrajno glavarstvo v Kopru, ki bi moralo skrbeti, da se postave spolnjujejo.

Novo šolsko leto v deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli v Grmu pri Novem Mestu se prične 3. novembra. Naše gospodarje opozarjamo na ta deželni zavod ter jim zelo svetujemo, da pošljejo vanj za dve leti svoje gospodarstvu namenjene sinove. Poučuje se v slovenskem jeziku, in to v vseh predmetih niže realke, posebno pa še v strokovnih, umnemu gospodarju neogibno potrebnih predmetih, kakor v poljedelstvu in rastlinstvu, živinarstvu, vinstvu (trtarstvu in kletarstvu) sadjarstvu, zelenjadarstvu, čebelarstvu. Ves strokovni pouk je spojen s praktičnimi opravki v gospodarstvu. Novi učenci-štipendisti imajo pouk, stanovanje in hrano brezplačno. Plačujoči učenci plačujejo pa po 30 kr. na dan za hrano in stanovanje in pa po 20 gl. na leto šolnine. Razen tega, da je ta zavod za bodoče gospodarje prekorišten, je tudi prav po ceni. Vsak imovit gospodar naj torej pošlje svojega gospodarstvu namenjenega sina, ki je dovršil ljudske šole, meščanske šole ali nekoliko razredov realke ali gimnazije ter je dopolnil 16. leto, za dve leti v kmetijsko šolo v Grmu in kesal se ne boje nikdar. Posebno je še omeniti, da se učenci v Grmu uče tudi lepega vedenja, poštenosti ter čedljivosti.

Očesna bolezen na granulozl pri otrocih. Odkar je ta huda in nalezljiva bolezen iz jutrovih dežel zanesena med nas, lotila se je posebno otrok. Zdravniki trdijo da je „granuloza“ težko ozdravljiva in oslabi oči. Kedor je na tej bolezni obolel, naj ne spi v tovaršiji, umiva naj se v posebnem umivalniku in briše se svojo brisačo. Krmiljel ali voda iz bolnega očesa, zanesena v zdravo oko, okuži ga. Ne smemo puščati, da otroci rabijo bolnega nosno rutico i da si ž njo brišejo oči. — Šolska oblast prepoveduje na „granulozi“ bolnim otrokom pohajanje šol. — Ukazuje: 1. Kdor je bil lani hudo na granulozl bolan, mora pri ustupu v šolo skazati, da je hodil k zdravniku in ozdravel. 2. Kedor se v prvo upiše mora tudi skazati, da nima te bolezni. 3. Kedor prehaja iz drugih šol, skazati mora spridalo od voditeljstva šole (dirigenza), da je zdrav. To velja za vse šole in otroške vrte.

Literarna vest. Kakor doznajemo iz zasebnega pisma „Edinostinega“ sotrudnika, izda družba sv. Cirila in Metoda životopis: „Andrej baron Čehovin, slavni junak slovenski“, kateri je spisal naš rojak, g. Janko Leban, nad-

učitelj v Begunjah pri Rakeku. Knjiga bode imela tudi dve podobi, namreč sliko našega junaka Čehovina in prizor bitke pri Novari, ko je Čehovin z jednim samim topom zadrževal prodirajočega sovražnika. Isti g. pisatelj je spisal tudi III. zvezek „Iskric“, zbirko pesmij in povestij za mladino; knjiga se že pridno tiska pri g. A. Obizziju v Gorici, kateri je delo založil. Ker je III. zvezek „Iskric“ obirnši in mnogovrstniši od I. in II. zvezka, nadejati se je obilo naročil. Podpirajmo našega slovenskega tiskarja, g. Obizzija v Gorici!

„Slovenski Svet“ ima v 17. št. naslednjo vsebino: 1. Obča zbežanost na Slovenskem. 2. Boj za vero in narodnost na Slovenskem. 3. Liturgija zimske cerkve. 4. Dna Borava. (V ruskem izvorniku in slovenskem prevodu z latinico in cirilico.) 5. Ne žgite mostov! 6. Ruske drobtinice. 7. Ogled po slovenskem svetu. 8. Književnost.

Na Nanos!

Fantom in oberfantom se naznanja, da napravimo izlet na Nanos v soboto, dne 17. t. m. ob polunoči iz Divače.

Kdor želi se voziti do Razdrtega, naj blagovoli to čim preje naznaniti, da se napravi en kraški „tramvaj“

Na svidenje

Ferdo Kariš
v Divači.

Zahvala.

Podpisano smatra za svojo dolžnost, zahvaliti se v imenu odbora vsem onim, kateri so sodelovali pri slavnosti desetletnice razvitja zastave „Delalskega podpornega društva“. Posebno zahvalo izreka velečastitemu gospodu župniku sv. Antona novega, g. Karlu Fabrisu, kateri je blagovoli brezplačno peti sv. mašo; slavnemu „Slovenskemu pevskemu društvu“, osobito njega neutrudljivemu predsedniku-pevovodju, kakor tudi pevkinjam in pevcom, kateri so pri obeh delih slavnosti požrtvovalno sodelovali; konečno se izreka zahvala vsem onim, kateri so društvu pripomogli do vspešnega izvršenja slavnosti. Srčna hvala!

Trst, 13. septembra 1892.

Predsedništvo „Delalskega podp. društva“:
Ivan Umek, tajnik. Fran Polič, podpredsednik.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, popraj Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Andrej Kalan, čovljar v ulici Caserma, slovenskemu občinstvu. Najolegatornejše tor solidno delo in točna postrežba. Cl.

Karol Colja, žganjarja in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pičce, „pasarete“ in sifone.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Ceno so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sargente (blizo tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghoga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočvarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romana št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Mašt. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. Cl.

B. Medic in Grebene, na voglu Via S. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprsno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanjše 25 litrov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mlinice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Mellin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Casserna“, glavni shajališči tržaških Slovincem vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarar. Cl.

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, požitje je vestna in nagla. 16-24

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossotti nasproti lekarni Leitenburg priporoča svojo izborna istarska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanju postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Čistim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 8-25

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstne tapetarške dela, in izdeluje tudi šolske torbice. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako niski ceni.

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Arturo Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 26-20

Ponavljajni

tečaj za dečke,

kateri žele naučiti se slovenski in nemški jezik pa tudi druge predmete za vstop v gimnazijo ali realko. — Odpre se meseca septembra v Barriera št. 25. I. nadstr. Podučeval bo M. Kamuščič, učitelj i voditelj slov. šole v Trstu. 5-5

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10-12 dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9-12 ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej.
Eskomptuje menice domicilirane na tržaškem trgu po 3%
Posejtuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v 4%
Vodje svote po 4%
Daje denar proti vknjižanju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 23. Aprila 1892 17-24

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmlatih oljnatih barv najfinijih vrsti; rdečo, rumeno, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žvepija in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 20-50

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2%
8- " 3 3/4%	3-mesečni " 2 1/2%
80- " 3 3/4%	6- " 2 1/2%

Vplačevanja avstr. vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odpovedi od 17. in 21. odnoso 12. jnnija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto.

V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linz, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja

vrednostij, divis, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-17 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Sprejemajo se vsakovrstna vplačila pod ugodnimi pogoji. Na jamčevske listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu. 17-24

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104-21 TRST 12-12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni hčelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.
MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelecev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljne naklonjenosti slavne občinstva. Ponižni
104-2 P. Favero.

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek 5
75.000 goldinarjev
Srečke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentrož (milefori), kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodec, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponorenjenja zdravlila. Dobiva se v odlikovani lekarni 66-100

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine 24-17 franko!

Prečastiti duhovščini

se vljudno podpisani priporočam za navpravo crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz).

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine franko!

AVGUST BRUNNER

TRST

Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolivnica

Augusta Brunner-ja prevzame vsa sem spadojoča dela kakor: STROJE, PREŠE, SE-SALKE, ŽELEZNA OMREŽJA, STOLPE, CEVI, večja in manja POPRAVLJANJA. Die Maschin-Fabrik und Eisengießerei von August Brunner übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SÄULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN. Telefon št. 291. 17-24

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-17 v Trstu. Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na živonje v velik kombinacijah. Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890. Gravnicna društva gld. 4.000.000- Premijna rezerva zavarovanja na življenje 10.754.306 91 Premijna rezerva zavarovanja proti ognju 1.612.910 22 Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju 33.594 10 Rezerva zavarovanja proti toči 200.000- Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) 163.786 21 Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) 137.573 86 Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje 250.000- Občna rezerva dobičkov 1.127.605 98 Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši)

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio št. 1.

Ob priložnosti, ko se odpre zimsko doba, se opozarja sl. občinstvu da smo dobili sledeče vrste blaga: flanele, stoffe volnene za ženske obleke, črni kašmir, stoffe za vaterprof, na glavne vezane robce, forstajn beli in v različnih barvah, spodnja oblačila iz bombaza, in iz volne, srajce „Jäger“. Posebno se priporočam gospodičinam učiteljicam za šolskih ročnih del. 1-52

Hišo z zemljiščem

v dobrem stanju, pripravno za gostilno, trgovino itd., blizo mesta, kupim takoj.

Andrej Hreščak
Lokve — Hrvatska. 4-4

LEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini,
utemeljena v letu 1769.
TRST,
Via Riborgo br 13.
Raspodaje sledeče posebnosti: Glasovite in prave flastre iz Brešije, železo-Mallesi. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Coeca, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrz icl. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s China okrepiljače želedec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciparski prašek bel in rdeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje deželo se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 10-27

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb, zadavica, rera, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)
Što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovednikom itd. Prebdj-nih kašljnih nočih, navadno jutranje hreputavice i grienih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah. Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevih sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (skatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntišnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“. Clena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 49-52

CARLO PIRELLI
mejnarodni agent in speditér
Trst, Via Arsenal št. 2. 22-32
Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek 5
75.000 goldinarjev
Srečke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cottič.

Tiskarna Dolenc v Trstu.